

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Podcast: Fedinec Csilla a Kárpátaljai magyar oktatás lehetőségeiről, a magyar oktatási B-terv

Fedinec Csillaával, az ELKH Társadalomtudományi Kutatóközpont tudományos főmunkatársával, és kárpátaljai értelmiségiekkel készült beszélgetések meghallgathatóak, illetve olvashatóak a G7 portálon. [...] Mi az új a júliusban hatályba lépett új ukrán nemzetiségi törvényben? Ez az új kisebbségi törvény tulajdonképpen a 2017-től hozott jogszabályoknak a foglalata, [...] az igazi csalódás, hogy az új törvény nem vett vissza a jogszükitő politikából. [...] igaz, már korábban kivették a hatálya alól a magán fenntartású iskolákat. Magyarország most ez alapján hoz létre egy magán líceumi hálózatot. A terv szerint ide viszik át jövőre a kárpátaljai magyar diákokat. A tervezett líceumi rendszerrel tulajdonképpen az állam alól kiszervezik az oktatást, a beregszászi főiskola pedig már eleve magyar alapítványi főiskola. [...] A magyar közoktatást, illetve a kisebbségi nyelven való oktatást, amit még a szovjet időkben is engedtek, most számolja fel az ukrán állam – mondta nekünk Darcsi Karolina, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség titkára...” Forrás: G7.hu: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Beszélgetés: Zubánics László történész, a kárpátaljaiak háborús mindennapjairól és magyar-magyar viszonyról

Zubánics László történészt, egyetemi oktatót, az MTA külső köztestületének tagját a kárpátaljaiak háborús mindennapjairól, a magyar közösség perspektíváiról, a kijevei nemzetépítési törekvések jogkorlátozó hatásairól és a magyar-magyar viszonyról is kérdeztük. [...] Van-e becslés azoknak a magyar katonáknak a számáról, akik életüket veszítették eddig a fronton? Mintegy harminc olyan kárpátaljai magyarról tudunk, akik 2022 óta estek el. De a 2015-től 22-ig terjedő időszakban is elesett 15–20 magyar katona. [...] A szociológiai felméréssel kapcsolatban azért nekem kisebb-nagyobb fenntartásaim vannak, lévén, hogy egy dolog az, amit a kárpátaljai magyarok nyilvánosan elmondanak a háborúról, és más az, amit valójában gondolnak róla. Bár a felmérés anonim, az emberekben azért ott van a félsz...” Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Templomszentelés Tiszaágteleken

Több mint 10 éves felújítási munkálatok után teljesen megújult az idén 150 éves tiszaaágteleki református templom. A gyülekezet hálaadó istentisztelettel ünnepelte meg az évfordulót. Igehirdetésében Zán Fábíán Sándor, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke az Istenbe vetett hit és a közösség erejének fontosságát hangsúlyozta. [...] Héder János, a Kárpátaljai Református Egyházkerület (KRE) főjegyzője összegezte az egyházkerület elmúlt 100 évét. A KRE 1921 augusztusában jött létre, amikor is 65 ezer gyülekezeti taggal rendelkezett...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

A Vajdaság Autonóm Tartomány parlamentje elé terjesztették a vajdasági gyorsforgalmi út nyomtárvtervét

Miután lezárult a Vajdaságot nyugat-keleti irányban átszelő gyorsforgalmi út kiépítésére vonatkozó területrendezési tervezet közszemléje, a Vajdaság Autonóm Tartomány parlamenti eljárása elé terjesztették a gyorsforgalmi út megépítésére vonatkozó területrendezési tervet, amelynek elfogadása augusztusban várható. A 175 kilométer hosszú gyorsforgalmi út a két határátkelőt, a Magyarország felé vezető nyugat-bácskai Béreget és a román határon levő észak-bánáti Nákófalvát köti majd össze, és hat község: Zombor, Kúla, Verbász, Óbecse, Törökbecse és Nagykikinda területén halad át...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

A Forum Könyvkiadó Intézet gondozásában megjelent új kötetek

Megjelent Antalovics Péter költő harmadik verseskötete, a Magánbeszélgetés, Utcai Dávid Orion-köd című festményének részleteivel illusztrálva, a Forum Könyvkiadó Intézet kiadásában. „Antalovics Péter verseiről a verssorai beszélnek legszemléletesebben: gránitba öntött képek, gyönyörű metafizika, csendes sírás a falon túlról, csupasz vidék fölött a kétség gomolyog, és a ködös kavargásban átlátszóvá válnak az arcok...” [...] Megjelent Verebes Ernő író, zeneszerző, dramaturg Senkim földje című kötete. „A kötet filozofikus töltetű, sok esetben szövegbe épített párbeszédekkel tarkított prózákat tartalmaz... [...] Linka Csaba és Patyerek Csaba legújabb képregénye a 2080 –Felemelkedés címet viseli, amely ennek a sorozatnak a negyedik füzetete...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Mesterséges intelligencia kontra oktatás

A mesterséges intelligencia szédítő gyorsasággal fejlődik, és az idő előrehaladtával egyre nagyobb mértékben befolyásolja az emberek mindennapjait. Milyen módszerek állnak a pedagógusok rendelkezésére, hogyan tudjuk a modern kor technikai vívmányait hasznunkra fordítani az oktatásban? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekről beszélgettünk Kissné Zsámboki Rékával, a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara tudományos és külügyi dékánhelyettesével, aki a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesületének szervezésében megrendezett huszonharmadik Apáczai Nyári Akadémia [...] keretében A mesterséges intelligencia hatása a tanulásra és a motivációra címmel megtartott előadásában napjaink egyik legaktuálisabb témájának meghatározó jelentőségű kérdéseit feszegette. [...] Egy személyes példával élnek, ugyanis a tizenhat éves fiam egy napon azzal állított haza, hogy nagyon kifáradt, nem bírja már megírni a házi feladatát, ezért szeretné használni a ChatGPT-t..." Forrás: Magyarország.rs: [teljes cikk >](#)

Náray Éva kapta az idei Nagypáti Kukac Péter Képzőművészeti Díjat

A Nagypáti Kukac Péter képzőművészeti díj háromtagú bírálóbizottsága, Csernik Attila vizuális költő, képzőművész, grafikus, tanár, Szarka Mándity Krisztina művészettörténész, muzeológus és Klájó Adrián képzőművész, művésztelep-vezető 2023. július 20-án meghozott, egyhangú döntése alapján az idei díjat Náray Éva szerkesztőnek, újságírónak, képzőművészeti kritikusnak, műfordítónak nyugalmazott könyvtárosnak ítéli oda. [...] Náray Éva tősgyökeres topolyai, [...] a Nagypáti Kukac Péter díjat ő maga is zsűrizte és szervezte annak díjátadóóját 2020-ig, miután a stafétabotot Klájó Adrián képzőművésznek adta át. [...] A Náray Évával nemrég készült interjú, amelyben a Magyar Szóban és a topolyai könyvtár igazgatójaként töltött évieről kérdeztük..." Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Felhívás: Siflis Zoltán vajdasági filmrendező kisebbségi nemzeti filmarchívum létrehozását szorgalmazza

Siflis Zoltán vajdasági filmrendező javaslatot tett egy kisebbségi nemzeti filmarchívum létrehozására. A vajdasági magyar filmművészeti örökségünkkel kapcsolatos stratégia programterv-javaslatomból az alkalomból íródott, hogy a vajdasági magyar közösség kisebbségi önkormányzata, az MNT most készíti a délvidéki magyarság új, második, hat évre szóló művelődési stratégiáját, amelynek elfogadására ősszel kerül sor. [...] A kutatók, a délvidéki magyar vonatkozású mozgókép iránt érdeklődők számára nem áll rendelkezésre egy kisebbségi nemzeti filmarchívum, amelyben megtalálhatók, netán megtekinthetők lennének a napjainkig elkészült magyar filmek. Sem játék-, sem dokumentum-, sem animációs filmjeink kollekciónak, sőt, a kört szélesítve, magyar nyelven játszó színházaink előadásairól készült felvételek gyűjteményével nem rendelkezünk..." Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Hiába reménykedik Bukarest, Bécs ragaszkodik a schengeni vétóhoz

Hiába a vérmes bukaresti remények, nem változott az osztrák kormány álláspontja a román és a bolgár schengeni csatlakozás ügyében: a vétó mindaddig marad, amíg az Európai Unió nem javít a schengeni határőrizeti rendszer működésén. A bécsi szövetségi kancellári hivatal [...] azzal érvel, hogy a külső határvédelem nem működik, másképp nem tudná megmagyarázni, hogy az Ausztriában feltartóztatott migránsok 70 százaléka miért nem volt korábban egyetlen uniós országban sem regisztrálva..." Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Politikum: Az RMDSZ lassan kikopik a Tusványosról, az erdélyi magyar témákkal együtt?

Tőkés László a román-magyar párbeszédre és az erdélyi magyar politikai alakulatok közötti összefogásra utalva szombaton Tusnádfürdőn, és felajánlotta, hogy utóbbi létrejöttéhez vállalja a közvetítői szerepet. [...] Sajnálatosnak nevezte, és szerinte "nagy politikai kárt jelent", hogy a szabadegyetem kapcsolatrendszeréből és napirendjéről szinte teljes mértékben kimaradt a román-magyar párbeszéd, amely kezdetben meghatározó eleme volt a bálványosi-tusványosi folyamatnak. [...] Úgy vélte, azáltal, hogy a Romániai Magyar Demokrata Szövetség kiszorult a román kormányból -, illetve az erdélyi nemzeti politikai oldal is "végtelenen meggyengült." [...] Tusványos már régóta nem az erdélyi politikum foci pályája, hanem kizárólag a magyarországi kormánypárté, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök szereplése pedig jól érzékelteti, hogy a fesztiválon az erdélyi politikusok nem rúgnak labdába..." Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Nem túl népszerű az iskolai tanácsadói állás, közben a pszichológia szakot választják a legtöbben az egyetemeken

Az oktatási minisztérium decemberben 1200 új iskolai tanácsadói (iskolapszichológusi) állást hagyott jóvá, ám vannak olyan megyék, például Bihar, ahol nem örvendenek túl nagy népszerűségnek a meghirdetett állások, máshol azonban, például Háromszéken, sokan elmentek vizsgázni. Egyébként a legfrissebb adatok szerint Romániában a pszichológia képzést választja a

legtöbb egyetemista. Bukarestben, Kolozsváron és Brassóban is a legkeresettebb szakok közé tartozik. [...] Jelenleg országos szinten 2288 nevelési tanácsadó dolgozik az oktatási rendszerben, ők 2 751 233 gyerekkel foglalkoznak. Ha az új állásokat betöltik, mintegy 50 százalékkal növekedhet a szakemberek száma. [...] Ugyanakkor fontos, hogy a legtöbb állás falvakon van, így talán ez is lehet az oka annak, hogy sokan nem vállalják el a munkát. Emiatt csökken ezeknek a posztoknak a vonzereje...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Ásatások a marosvásárhelyi várban

Mint ismeretes, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal artézi kutat épít a Maros Megyei Múzeum várbeli épületével szemben. Mivel a vár A kategóriájú műemlék épület, bármilyen építkezési munkálatnál, amely 20 cm-nél mélyebben megmozgatja a talajt, kötelező megelőző régészeti feltárást végezni. A munkálatokat július közepén kezdték el. Az eddig talált leletekről az ásatást vezető Gál Szilárd Sándor, a Maros Megyei Múzeum történelmi részlegének osztályvezető régésze és antropológusa számolt be. [...] A régész elmondta, hogy a tervezett kutatás mintegy kétharmadát végezték el. A területen elsősorban őskori, i. e. 1500-ból való, a Wittenberg-kultúrához tartozó középső bronzkori és a Coțofeni-kultúrából származó vaskori kerámiákat, állatsontokat találtak, ugyanakkor a vár újkori periódusához kötődő leletek is előkerültek a 17. század végéről...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Videó beszélgetés: André Ferenc költő

A csíkszeredai származású André Ferenc költő, slammer műfordító, oktató, workshop tartó, tehetséggondozó, rendezvényszervező, kulturális újságíró Kolozsvár és Marosvásárhely között érvényesíti sokszínűségét, igazi kortárs költőként, illetve irodalmat megkedveltető egyéniségként van jelen a kulturális szférában. Ezért a 12. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten egy kávé mellett az irodalomszeretetről, az olvasás és írni tudás, azaz önkifejezés fontosságáról, illetve a tehetséggondozás nélkülözhetetlenségéről faggattuk néhány percben...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Gáspár Enikő belgyógyász szakorvos

Talán kevesen tudják, de az orvostudomány egyik legszerteágazóbb szakterülete a belgyógyászat, amely mostanra már több önálló szakra vált szét, de így is egyike a gyógyítás legösszetettebb diagnosztikai és kezelési kihívásokat magában hordozó területének. Gáspár Enikő belgyógyász szakorvos 2021 óta tagja a Dr. Fogolyán Kristóf Megyei Sürgősségi Kórház belgyógyászati csapatának; szakmáról, kihívásokról, a páciensekkel való viszonyról, bizalomról, nehézségekről és sikerekről beszélgettünk vele. [...] A doktornő szerint a megye kórtérképe két részre osztható. A lakosság középkorú részét leginkább anyagcsere zavarak érintik: a cukor- és zsíryanagcsere rendellenességei, az elhízás és az ebből fakadó betegségek...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Restaurátorok kezei alatt szépül a vajdahunyadi vár

Hamarosan véget érnek az Erdély egyik jelképének számító vajdahunyadi vár 2019-ben elkezdett restaurálási munkálatai – hogy aztán újabbak kezdődjenek egy másik, szintén ötmillió eurót meghaladó költségvetésű projekt keretében. A cikkben fotókon és videón a vár állapota...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Tárlat: A Mezőség világa

Telt ház előtt nyitották meg az elmúlt napokban A Mezőség világa című grafikai kiállítást a Bolyai téri unitárius egyházközség galériájában. A tárlat alkotója a köbölkúti születésű, de Marosvásárhelyről Győrbe elszármazott testépítő Európa- és világbajnok Lakatos Mihály, aki városunkban végezte el a képzőművészeti középiskolát grafikai szakon még a '80-as években. [...] A naiv-szürrealis tollrajzokon kívül – amelyek a kiállítás nagy részét képezik – falra kerültek ceruzarajzok, rézkarcok és szénrajzok is...” Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Hús éve várja a református egyház a zilahi Wesselényi-kollégium visszaszolgáltatását

Kereken két évtizede tart a Zilahi Református Wesselényi Kollégium restitúciós folyamata. A Királyhágómelléki Református Egyházkerület által visszaigényelt egyházi ingatlan sorsa az alkotmánybíróság döntésétől függ. [...] A közel két évtizedes restitúciós bírósági eljárások során a magyar egyház számára kedvező ítélet született: 2021 decemberében a Kolozs megyei táblabíróság a KREK javára döntött. Az elmúlt két évben mégsem jutott dülőre a dolog. A bíróság döntését a zilahi önkormányzat megtámadta, ezzel párhuzamosan pedig, mondva csinált vádakkal a zilahi ügyészség bűnvádi eljárást indított Csűry István, a KREK volt püspöke, és Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke ellen. [...] Az egyházkerületnek részletesen kidolgozott iskolaterve van arra az esetre, ha végre visszakapják a Wesselényi-kollégium egykori épületeit...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Cikksorozat: Magyar volt vagy szlovák?

A nemzeti hovatartozás fogalma térben és időben változik. Más jelentett magyarnak vagy szlováknak lenni Mária Terézia idejében, és más jelent ma, amikor a két nemzet az Európai Unió része. Mégis gyakran húzzuk rá mai identitásfogalmainkat olyan történelmi alakokra, akik a saját identitásukat másképp élték meg. Ebből pedig olyan félreértések keletkeznek, amelyek komoly perpatvarokhoz is vezethetnek. [...] Bél Mátyás kortársaihoz hasonlóan a magyar királyság polgáraként („Hungarus“) határozta meg magát. Számára sokkal fontosabb volt a politikai-területi alapú hovatartozás, semmint a nyelvi-etnikai identitás. [...] Még több különleges magyar/szlovák életút olvasható a Napunk cikksorozatában...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Az első szlovákiai magyar sorozat közadakozásból kerülhet a képernyőre

A teljes költségvetést figyelembe véve, már csak egy kisebb összegre van szükség ahhoz, hogy méltóképpen befejezhessék az első szlovákiai magyar sorozatot. A stáb a közösségi hálón indított gyűjtést annak érdekében, hogy a sorozat képernyőre kerülhessen jövő tavasszal. Mi a producert, Forgács Attilát kérdeztük. [...] A Pressburg az első szlovákiai magyar sorozat, műfaját tekintve dramedy, amely többnyelvű közegben játszódik, és a nemzetiségek mindennapjait mutatja be, a szereplők pedig magyarul és szlovákul is beszélnek majd benne. A nyolcrészesre tervezett sorozat epizódonként 22 percre tervezett, a közszolgálati televízió is műsorára tűzte...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Megnyitotta kapuit a cserkészek szövetségi nagytábora a Csali-völgyben

Öt altáborban közel hatszáz cserkésszel július 26-án megnyitották a VI. Szövetségi Nagytábort az Ipolynyékhez közeli Csali-völgyben. A tíz napon át tartó nagytáborba Felvidék-szerte minden cserkészcsapatból érkeztek táborozók, emellett az anyaországból, Horvátországból, valamint a tengerentúlról is érkeztek cserkésztestvérek a völgybe. [...] Horváth Dániel, a nagytábor főszervezője elmondta: a szövetségi nagytábort általában 5-6 évente szerzik meg...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Gyász hír: Cselényi László író, költő, műfordító

85 éves korában elhunyt Cselényi László író, költő, műfordító és pedagógus, a hazai magyar irodalom meghatározó alakja. Költőként leginkább a szürrealizmus és az analitikus-strukturalista szövegirodalom terepén kísérletezett, hatalmas lelkesedéssel és kifogyhatatlan kreativitással. Gömörpanyiton született 1938. március 15-én. A pozsonyi Comenius Egyetemen magyar–szlovák szakos tanári oklevelet szerzett, majd kiadóknál, szerkesztőségekben dolgozott. 1991-től 1998-ig a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Hungarisztikai Tanszékének oktatója volt. [...] Huszonhét önálló kötete mellett cseh, szlovák és francia költőket fordított magyarra. Esszéket, riportokat, irodalomelméleti tanulmányokat is írt...” Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Podcast: Viliam Klimáček abszurd drámája a pozsonyi GUnaGU színházban

Horúci juh [Forró dél] címmel a pozsonyi GUnaGU színházban láthatjuk a színpadon egy előadásban Varga Anikót, Horján Viktort és Kassai Csongort. [...] Kortárs dráma, magyar téma, szlovák nyelv – Hogyan született a Horúci juh című előadás; Hogyan kezeli a “magyar kisebbségi kérdést” ez az előadás; Hogyan használja az előadás a magyar és szlovák nyelvet mindezekről és még sok minden másról is beszélgettünk a színművészek közül Horján Viktorral és Kassai Csongorral a Pátria rádió podcastjában...” Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

DIASZPÓRA

Beszélgetés: A New Brunswick-i református közösség

Ötvös Zsolt tizenöt éve az egyesült államokbeli New Brunswick-i Magyar Református Egyház lelkésze. Előzőleg Kanadában, majd Ohio államban is szolgált. [...] A Magyar Fesztiválon, Észak-Amerika legismertebb magyar eseményén zajlott beszélgetésünk. [...] A református gyülekezet a kezdetektől fogva aktívan részt vesz a Magyar Fesztiválon. Sőt, a mára háromra csökkent főszervező-finanszírozó szervezetek egyike, a cserkészek és a magyar klub mellett. [...] A bevándorlókat – amilyen én is vagyok – itt úgy hívják: Hungarian American, azokat pedig, akik itt születtek, és vállalják a magyar identitásukat: American Hungarian. Más a mentalitásunk...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)

A Clevelandi Cserkész Regős Csoport magyarországi körútja

A cserkész arra tesz fogadalmat, hogy egy életen át a magyarságot szolgálja. Ez a szolgálat pedig a megismeréssel kezdődik. [...] A Palócföld, Székelyföld, Moldva, Gyimes településeit körbejáró utazás sokkal több, mint turizmus: a nemzeti identitás fejlődését elősegítő út. A Bocskai Rádió stábja ott volt az első napokban, hogy a fiatal társaság első benyomásait megörökítse. [...] A harmadgenerációs magyar gyermekek testközelből találkozhatnak gyökereikkel, távoli felmenőik szülőföldjével. Igazi jutalomkirándulásról van szó, a résztvevők a clevelandi diaszpóra legaktívabb fiataljai: ők a cserkész ifjúság őrsvezetői, rajvezetői...” Forrás: Bocskairadio.org: [teljes cikk >](#)